

**Een nyeu ghedichte van die victorie, die
de kerstenen gehad hebben tegen die Turcken
in Hongherien op den zeventiende dach van meerte
int jaer ons heeren 1532.**

[a1r]

[Hsn dubbele adelaar met kroon]

[1] O Christus, diet boven al regeert,
wij loven u met herten reene.

[a1v]

Op den zeventiende dach van meerte lest leden versiert
hebdi Hongherien gebrocht uutten weene.¹

5 O Christus, Jhesus van Nazareene,
die ons verlost van des Turcx gespuys,
die na Hongherien, al ghemeene.
Van volc vergaderde den Turc een groot ghedruys,
daer is hi inde zee mee getogen [is] sonder abuys.

10

[2] Den amestant² van Damasten, van Palaerne,
tsoudaens neve, die was opperste capiteyn
met meer aemeraels, si dedent gaerne:
si waenden wel winnen dat Hongersce pleyn.³

15

Heer God, ghi waert stercker alleyn.
Ghi hebt u cracht daer geopenbaert:
Dat scoone weder veranderde certeyn
in donder in blixem, tempeest, onghespaert.
Dus ist Turcx volc verdroncken inde zeevaert.⁴

20

[3] Den soudaen wert gram van dier manieren
ende vervloecte daer alle sijn mamenterien⁵
ende bi rade heeft hi veel versche scaren
al omme doen vergaren uut Turckien
25 min drie hondert scepen, wel versien
met artelirie ende vrome knechten.
Ende ooc mijns nevens doot met dien
sal ic den Hongerscen wel doen oprechten.⁶
Dus elc bereyde hem om vromelijc te vechten.

[a2r]

30

(4] Aldus es den Turck in de zee ghetogen.
tot in de haven is hi gheseylt met winde ende goet.
Die wachters sagen dit voer ooghen,
si condichdent elcken metter spoet.
35 Die lanslieden, seer wel gemoet,
si sijn alle ter zee ghelopen
stekende, slaende, worpende elcken in de vloet
die Turcken alle, met groeten hopen,

¹ weene: ellendige toestand

² amestant: emir?

³ pleyn: slagveld

⁴ zeevaert: zeereis

⁵ mamenterien: afgoden

⁶ oprechten: goed maken

- soe dat si om elders te lande liepen.⁷
- 40 [5] Die Turcken sijn elders gelant, met groter coragien,⁸ [a2v]
daer si vonden cleenen wederstoot.
Die kerstenen lagen in een boschagie,
si verwachten den Turc met machten groot.
- 45 Die soudaen riep; ‘hier en is geen noot,
want coninc Fernandus met sinen gesinne,⁹
die is nu bi sinen broeder bloot.
Wi sullen Hongerien lichtelijc winnen:
rooven, moorden, branden sullen wi beginnen.’
- 50 [6] Roven, moorden, branden kercken en clusen,
vermoordende alle dat volc in de paert.¹⁰
Die lantlieden als verwonnen musen,
die liepen al omme ter steden waert.
- 55 Die in de boschagien laghen, quamen onversaert
den Turc bevechten, mer si waren te cranc.¹¹
Dies mosten si vluchten, onghespaert,
ende quamen bi den coninc van Miscouwen eer yet lanck
ende si vertelden hem alle die wreetheyt stranc.
- 60 [7] Als die coninc van Miscouwen dit heeft verhoort, [a3r]
hi maecte van rouwe een groot misbaer.
Het geruchte quam ooc rechtevoort¹²
totten coninc van Polen, eer yet lanc voerwaer.
- 65 Die seyde: ‘mijn knechten en maect geen misbaer
ende willet al stellen op Christus genade.
Al naect ons den Turc vast eenpaer,¹³
al heeft hi veel quaets gedaen ende al isset spade,
hi sal noch wel becoopen die grote scade.’
- 70 [8] Al is Fernandus met veel wijganden
bi sinen broeder te Reynsburch¹⁴ geacht.
Hier sijn noch heeren in dese landen
die mi bistaen sullen met haer cracht.
- 75 Julius van Aerdich,¹⁵ vroom gheacht,
Niclaes van Sallem¹⁶ sal ons staen by.
Kinderen hebt moet, sijt vroom ghedacht.
Den grooten grave van Hongherien

⁷ te lande liepen: aan wal kwamen

⁸ coragien: moed

⁹ gesinne: gevolg , reisgezelschap

¹⁰ in de paert: in het gebied?

¹¹ cranc: zwak

¹² rechtevoort: rechtstreeks

¹³ eenpaer: eendrachtelijk

¹⁴ Regensburg

¹⁵ Julius van Aerdich: ws. Julius I zu Hardegg (1500-1559) die met eigen troepen in 1529 de oevers van de Donau beschermden tegen de Ottomaanse invallen.

¹⁶ Niclaes van Sallem : Niclas, graf zu Salm (1459-1530)

wort uwen standaertdragher ende Andries Dorien.¹⁷

80

[9] Den dach quam, elc was bereyt, [a3v]
die Turcken stonden in thien partien.

Elck kerstenen daer ter aerden screyt
om victorie biddende. De Turcken riepen met dien:

85 ‘Die kerstenen geven hem op, dus laet ons auriën.’¹⁸

Mer elc stelde hem te were, den kerstenen hoop.

Die coninc van Polen, dat edel angien,¹⁹

hi scuërde vijf bataelgien metten eersten oploep:
dus hadden die Turcken den quaetsten coop.

90

[10] De kersten versloegen daer menich pagien,²⁰
die Turcken diese niet en ontsaghen.

Den Coninck van Tartarien worde daer gequetst, men mochten aensien,
met tien princen uuten velde draghen.

95 Noch bleven 31 heeren verslaghen.

vanden meesten der Turcken, des²¹ waren si omblijt.²²

Die Turcken begonsten haer seer te versagen,²³
nochtans waren si wel tegen eenen kersten tien,
mer die kerstenen en wilden daer niet vlyen.

100

[11] Der kerstenen getal en was niet groot, [a4r]

mer sprincen coragie deden elcken verbliden.

Ende ooc die edel coninginne devoet
die badt den Here om victori, sonder vermijden.

105

Doen saghen si alle te dien tijden
een root bloedich cruys, staende noortoost inde locht,²⁴
dies²⁵ en dorsten die Turcken niet meer striden,
mer si namen alle gemeen die vlucht.
Een groot getal blevender gevangen in dat gerucht.

110

[12] Wel tachtig duzent Turcken blevender verslegen
ende veel gevangen, hier ende daer,
dus wasser ghevoert²⁶ in allen wegghen.

Processien wertter gedragen, met lichte claer,

115

Gode danckende met devocien eenpaer,²⁷
omdat si victorie hadden beseven.²⁸

¹⁷ Andries Dorien: Andreas Doria, admiraal (1466-1560)

¹⁸ auriën: opletten, aanvallen?

¹⁹ angien: vernuftige geest

²⁰ pagien: heiden

²¹ des: waardoor

²² omblijt: droevig

²³ versagen: vrezen

²⁴ Kronenberg 1924, 328 denkt dat een verwijzing is naar een komeet in de vorm van een kruis die op 17 maart 1532 is gezien bij Regensburg. Dat lijkt niet waarschijnlijk.

²⁵ dies: om die reden

²⁶ ghevoert: gevierd, weggevoerd?

²⁷ eenpaer: eendrachtig

²⁸ beseven: gesmaakt.

Bervoets,²⁹ blootshoofds ghinc men in de processie voorwaer.
Dus wilt u tot bedinghe begheven.³⁰
God verleene den keyser geluc ende hierna dat eewighe leven.
Amen.

120

Dit es gheprent tot Cuelen wel bekend
In den roden hoet sijnse te coope wier om sendt.
[hsn belegering kasteel]

[a4v]

²⁹ Bervoets: op blote voeten

³⁰ bedinghe begheven: gebed doen